

Lyttehaven

Lydværk af billedkunstner Elsebeth Jørgensen, 2017

Lyttehaven er et nyt kunstværk realiseret til Bispebjerg Hospital som en del af Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjergs kunstprogram. Værket er resultatet af, at Elsebeth Jørgensen siden 2015 har indsamlet billed-, tekst- og lydmaterialer om Bispebjerg Hospitals historie og nutid.

Lyttehaven er et webbaseret lydværk, der kan opleves via www.lyttehaven.dk

Her inviteres patienter, pårørende og personale i ventetiden eller på gåture i haverne og parken til at opleve nye dimensioner af hospitalets historie og lytte til fortællinger om botaniske rum.

Værket er et fiktionsrum, hvor historiske fakta blandes med poetisk tekst, stemmer, ny musik og lyde fra Bispebjergs udearealer. Hovedbestanddelen er **en times lydmontage i seks kapitler** og en prolog, der også kan opleves som enkelte dele. Tematisk tager værket udgangspunkt i hospitalets forskellige haver og atmosfærer, Lufthaven, Søhaven, Lyshaven, Skyggehaven, Stuehaven og Dufthaven. Værket indeholder også mere nøgterne fortællinger om stedets botanikhistorie, en almanak fra hospitalets gartneri samt en melodi til haverne og små sfæriske og musiske lydforløb, der er komponeret specifikt til stedet.

Ud over lydmontager og musik indeholder www.lyttehaven.dk også **billedforløb af arkivfotos og kunstnerens egne fotografier af hospitalets udearealer**. Visuelt er der zoomet ind på det organiske og strukturelle i vækster og havearkitektur samt detaljer i bygningsarkitekturen. Dette har Elsebeth Jørgensen arbejdet sammen til et visuelt vildnis, hvor man kan vælge at opleve billedforløb og lydmontager sammen eller adskilt.

Et udvalg af Lyttehavens billedmateriale er også at finde på en serie visuelle pejlemærker med link til www.lyttehaven.dk, der er placeret i hospitalets venterum ude og inde.

Elsebeth Jørgensen har involveret flere andre kunstnere i udviklingen af lydværket. Med komponisten Ask Kæreby har hun eksperimenteret med lydoptagelser i havernes vandmiljøer, på naturmaterialer og metallet i det store byggetelt samt stemmeoptagelser. Komponisten Rasmus Zwicky har komponeret ny musik ud fra kunstnerens billedmateriale og August Ennas partitur til et korværk, der blev opført ved hospitalets indvielse i 1913. Forfatteren Martin Glaz Serup har skrevet små tekstdele til manuskriptet ud fra Elsebeth Jørgensens billedstof og lægger desuden stemme til værket sammen med skuespiller Rikke Liljenberg.

Også **flere af hospitalets ansatte har været involveret** og givet kunstneren indsigt i stedets historie. Havernes særlige æstetiske betydning og deres forandringer er nemlig et centralt tema i værket, der netop realiseres i en periode, hvor hospitalet er i den største forandringsproces siden opførelsen i 1913 – realiseringen af Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg.

”Mit værk må gerne bidrage med et andet perspektiv på hospitalets historie og nutid. Et sted med forskellige botaniske sfærer, der konstant forandres, bevares eller måske forsvinder. Jeg har villet give det en stemning, som er lys og samtidig også rummer alvor og melankoli. Der er en grund til, at vi er her på hospitalet. Men værket må også gerne bidrage til, at man kan stikke af i tankerne – både som patient, personale og pårørende. Som en stemme i værket på et tidspunkt siger: ’At tænke på et sted, er at tænke på noget andet.’”

Fakta om Lyttehaven:

- Værket er kurateret af Umage (www.umage.nu), som står bag ”Kunststrategien for Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg”.
- Lyttehaven er et midlertidigt værk med en udstillingsperiode på to år fra 2017-2019.
- Komponisten Rasmus Zwicky har produceret lydmontage og final mix for al lyd samt komponeret ny musik ud fra Elsebeth Jørgensens indsamlede materiale og fra partituret til August Ennas korværk, der blev opført ved indvielsen af Bispebjerg Hospital i 1913.
- Skuespiller Rikke Liljenberg og forfatter Martin Glaz Serup har indtalt teksterne i værket. Martin Glaz Serup har bidraget med tekst til manuskriptet ud fra Elsebeth Jørgensens billedmateriale.
- Tonemester/komponist Ask Kæreby har optaget reallyd med Elsebeth Jørgensen på hospitalets udeareal og produceret sfæriske lydforløb og speak optagelser.
- Design/Filmgruppen Oncotype har stået for webdesign og implementering af værket.
- Lyttehaven er udviklet med research i bl.a. følgende arkiver:
Bispebjergs Hospitals Billedsamling - Bispebjerg og Frederiksberg Hospital
Dansk Sygeplejehistorisk Museums Billedsamling
Særsamlingen, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitetsbibliotek Frederiksberg
Lokalhistorisk Arkiv, Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev
Danmarks Kunstbibliotek
Københavns Stadsarkiv
Kort- og Billedsamlingen, Det Kgl. Bibliotek
Fhv. Landskabsarkitekt og overgartner Karen-Margrethe Steen Møllers private arbejdsarkiv

Om Elsebeth Jørgensen:

Født 1970, Ringkøbing. Bor og arbejder i København. Uddannet billedkunstner fra Det Kgl. Danske Kunstakademi i 1995-2002. Elsebeth Jørgensen arbejder konceptuelt, steds- og arkivbaseret med fotografi, lyd, video, tekst og installation i forskellige montageformer. Værkerne udvikles ofte stedsspecifikt til forskellige kunstinstitutioner og andre typer offentlige rum, hvori der udover installationer også indgår værkelementer som lydvandring, performative situationer samt bog- og webpublikationer.

Elsebeth Jørgensen står bag flere udsmykningsprojekter og har udstillet på en lang række museer og udstillingssteder i både ind- og udland. Hun arbejder desuden som lektor i Billedkunstnerisk praksis på Det Jyske Kunstakademi, Århus. Mere information om Elsebeth Jørgensen: www.mappingmemory.net.

For mere information: Kommunikationsmedarbejder Tania Maria Lüders Rusbjerg, Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg, tania.rusbjerg@regionh.dk, tlf. 21 84 08 73.

Tak:

Projektleder, fhv. overgartner Karen-Margrethe Steen Møller, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Etnolog Mette Niebuhr • Cand. scient. i botanik Peter Henrik Wagner • Landskabsarkitekt Jens Hendeliowitz • Helge Baun Sørensen, Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev • Kristoffer Ruth Sahlholt, Københavns Rådhus/Rådhuservice • Forskningsbibliotekar ph.d. Mette Kia Krabbe, Kort og Billedsamlingen, Det Kgl. Bibliotek • Bibliotekar, informationsspecialist og kurator for særsamlinger Knud Høgsberg, Det Natur- og Sundhedsvidenskabelige Fakultetsbibliotek Frederiksberg • Overlæge Peter Skanning, Rigshospitalet • Overlæge dr. med. Henrik Permin, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Oversygeplejerske Mette Lund-Jacobsen, Dermato-Venerologisk Afd., Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Overlæge Simon Francis Thomsen, Dermato-Venerologisk Afd., Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Oversygeplejerske Birgit Villadsen, Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Fhv. IT Medarbejder/MCP Bygningsdrift Bing Oliver Bonfils, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Fhv. projektleder Tine Christine Hansen Hancock, Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg • Fhv. projektleder Tina Østergård Simonsen, Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg • Projektleder Howard Jack Riley, Nyt Hospital og Ny Psykiatri Bispebjerg • Projektleder Michael Søderberg, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital • Specialkonsulent i sygeplejehistorie, Gunilla Svensmark, Dansk Sygeplejehistorisk Museum • Forfatter Martin Glaz Serup • Skuespiller Rikke Liljenberg • Komponist Rasmus Zwicky • Tonemester/komponist Ask Kæreby • Lydkunstner/Komponist og ph.d. Rune Søchting, Design- og Filmgruppen Oncotype • Pernille Montage & Lab+, PEA Skilte, Ramløse Byg & Anlæg, Zetup Art Service, Jon Holtze • Statens Kunstfond • Studerende på Det Jyske Kunstakademi og DIEM, Det Jyske Musik Konservatorium, Århus • Marianne Witzel, Pia Rönicke, Malene Nors Tardrup, Marius E. Schjødt Jørgensen, Morten Schjødt • Lotte Boesen Toftgaard og Line Kjær, Umage • Alle gartnere samt mange andre nuværende/ tidligere ansatte på forskellige afdelinger på Bispebjerg Hospital